

2015

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 1.7.-19.7.2015

Kratak pregled dešavanja sa finansijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovnim kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

FILIP DURSUN
TANJA KNEŽEVIĆ
IGOR ROGIĆ
NOVA BANKA AD

21/7/2015

1.1. Evropsko tržište

- *Grčka vs. kreditori – postignut dogovor!*
- *SNB smanjila referentnu kamatnu stopu*
- *BoE ostavila nepromjenjnu kamatnu stopu*

Prva polovina jula protekla je u borbi za opstanak Grčke u Evrozoni i Evropskoj Uniji. Grčka dužnička kriza na kraju je ipak završena na najbezbolniji način za zajedničku evropsku valutu kompromisom kojim je Grčka pristala na skoro sve uslove njenih kreditora. Nakon što Grčka 30. juna nije uplatila MMF-u dospjelu tranšu kredita u iznosu od 1,7 milijarde EUR, situacija na evropskom tržištu bila je sve samo ne monotna. Dan nakon što je Grčka nije uspjela da obezbjedi sredstva za MMF, grčke banke su zatvorile svoja vrata za klijente dok je iznos podizanja gotovine sa bankomatima je ograničen na samo 60 evra dnevno. U zemlji je nastala panika jer su u tom momentu bili slabi izgledi za postizanje bilo kakvih dogovora a samim tim i za normalno funkcionisanje bankarskog sistema.

Pregovori između Grčke i njenih kreditora vodili su se skoro svaki dan uz kraće prekide. Na čelu grčkog pregovaračkog tima bio je Janis Varufakis, sada već bivši ministar finansija Grčke i grčki premijer Aleksis Cipras. Na drugoj strani, vođa skoro svih pregovora bila je njemačka kancelarka Angela Merkel. Nekoliko prijedloga seta reformi za dobijanje pomoći koje je Grčka predstavila bili su odbijeni od strane kreditora. S druge strane, reforme koje su kreditori tražili bile su neprihvatljive za Grke. Pošto nije bilo puno izbora, Aleksis Cipras raspisao je referendum gdje je dao slobodu grčkom narodu da odluči da li želi da prihvati reforme i mjere štednje koje su nametnuli kreditori ili će im pružiti otpor. Narod se odlučio za "ne", njih čak 61%. Noć nakon referenduma, tadašnji grčki ministar finansija dao je ostavku na svoju poziciju da bi grcima olakšao pregovore sa kreditorima koji bi trebalo da spasi Grčku od bankrota i vrlo vjerovatno Grexita. Narednih nekoliko dana nakon referenduma vođeni su teški pregovori te je u noći sa 12. na 13. juli postignut dogovor kojim je grčki premijer Cipras pristao na mjere štednje koje su kreditori nametnuli. Nakon postizanja dogovora, Grčki parlament je odobrio mjere štednje koje se odnose na revidiranje penzionog sistema, revidiranje privatizacionog sistema, povećanje stope PDV-a, reforme na tržištu rada itd. Jedini uslov Grka koji su kreditori prihvatili je da sjedište novog fonda bude u Atini a ne u Luksemburgu. Vrijednost novog fonda je 50 milijardi evra, sačinjen je od grčke imovine a služiće kao podrška grčkom finansijskom sistemu. Iako je grčka javnost ogorčena uslovima koji su prihvaćeni, premijer Cipras odbacio je mogućnost davanja ostavke te je najavio dalju borbu za obezbjeđenje finansijske stabilnosti svoje zemlje.

Dok se pokušavala očuvati jedinstavna Evrozona, makroekonomski pokazatelji sa evropskog tržišta bili su u drugom planu i nisu uticali značajnije na kretanje evra. Od najznačajnijih objava može se izdvojiti smanjenje referentne kamatne stope u Švedskoj za 10 baznih poena, sa -0,25% na -0,35% i odluka o kupovini 45 milijarde SEK državnih obveznica od septembra. S druge strane, BoE (Bank of England) na ovomjesečnom sastanku ostavila je nepromjenjenu kamatnu stopu na 0,5% uz isti mjesečni nivo otkupa državnih obveznica. Ovaj nivo kamatne stope BoE planira da ostavi još neko vrijeme jer je inflacija na jako niskom nivou (inflacija u junu iznosi 0%).

1.2 Američko tržište

- *Janet Yellen najavila podizanje kamatne stope od strane FEDa još ove godine*
- *Smanjena stopa nezaposlenosti u SAD*
- *Iznenadno smanjenje kamatne stope BoC*
- *Blagi rast inflacije u Kanadi*

Protokol sa posljednjeg sastanka čelnika Federalnih rezervi održanog u junu nam nije dao tačan odgovor kada će doći do pooštavanja monetarne politike. Članovi odbora FOMC-a su i dalje podijeljeni oko datuma podizanja kamatne stope koja je od 2008. godine na rekordnom minimumu od 0-0,25%. Nekoliko članova odbora smatraju da su već stvoreni uslovi da se još ove godine podignu kamate, dok ostali članovi čekaju dodatne naznake da se privreda SAD stabilizovala. Ohrabrujuće o podizanju kamatne stope govorila je čelnica američke centralne banke Janet Yellen. Ona je navela da se mogu vidjeti brojni ohrabrujući zanci u ekonomiji poslije teške zime i da će ekonomski uslovi vjerovatno omogućiti podizanje referentne kamatne stope Federalnih rezervi još u ovoj godini. Dalje je govorila da će kamate i nakon prvog podizanja vjerovatno ostati

niske još neko određeno vrijeme. U prilogu FEDu ide i situacija na tržištu rada. Stopa nezaposlenosti je u junu smanjena na 5,3% što je najniži nivo još od 2008. godine. Broj novootvorenih radnih mjesta je u navedenom periodu iznosio 223 hiljade što je nešto ispod očekivanja analitičara. Razlog zbog čega bi FED još mogao da odugovlači sa podizanjem kamatne stope je što je na pad nezaposlenosti uticalo sve manje prijavljenih ljudi na biro rada i što su stagnirala i prosječna sedmična primanja radnika. Inflacija u SAD je u junu blago narasla na 0,1% dok je inflacija gdje su izuzete stavke hrane i energije narasla za 1,8% u odnosu na isti mjesec prošle godine i još uvijek je daleko od ciljane stope Federalnih rezervi od 2%.

Centralna banka Kanade(BoC) je iznenada smanjila referentnu kamatnu stopu već drugi put u ovoj godini u borbi protiv slabljenja domaće ekonomije nakon čega je kanadski dolar oslabio na šestogodišnji minimum. Kamatna stopa je smanjena za 0,25% te sad iznosi 0,5%. Guverner BoC Stephen Poloz je očekivao da će se izvozno orijentisana privreda oporaviti od pada cijene nafte u prvom kvartalu ali su prema njegovim riječima projekcije bile previše optimistične. BoC prema posljednim podacima očekuje da će privreda zemlje oslabiti za 0,5% u drugom kvartalu umjesto rasta od 1,8% koliko je iznosila Polozova prognoza iz aprila. Prema navodima analitičara se u ovoj godini ne očekuju dodatne izmjene kamatnih stopa. Stopa nezaposlenosti u Kanadi je u junu ostala na nivou od 6,8% dok se očekivao blagi pad na 6,9%. Inflacija je u istom periodu narasla na godišnjem nivou za 0,1% na 1%.

1.3. Azijsko tržište

- *Panika na kineskim berzama, pad vrijednosti akcija*
- *Reakcija Narodne banke*
- *Rast kineske privrede na 7%*
- *Pad cijena sirovina i uvoza iz Kine negativan po AUD*
- *Program podsticanja privrede u Japanu i dalje bez efekta*

Prvu polovinu jula na azijskim tržištima je definitivno obilježio pad vrijednosti akcija u Šangaju za više od 30% u manje od mjesec dana nakon što su dostigle nevjerovatne vrijednosti. Šangajski kompozitni indeks je od 12. juna izgubio 32% vrijednosti dok je često poređeni indeks Šenzen sa američkim Nasdaqom, pao za 41%. Kina poslednjih godinu dana vodi veoma agresivnu monetarnu politiku, preko smanjenja kamatnih stopa, stopa obavezne rezerve i davanjem raznih olakšica i subvencija privrednim subjektima, kako bi se stabilizovala padajuća aktivnost privrede. Vlada je takođe obavezela razne domaće fondove i investitore da ulažu dio svojih sredstava na Šangajsku bezu, čime je sa ekspanzivnom monetarnom politikom povećala količinu novca u opticaju, koji se koristi za ulaganja u akcije i pomenutim indirektnim podizanjem vrijednosti istih uticala na precjenjivanje

akcija na berzi. Iako se tržište stabilizovalo nekoliko dana nakon pada, kada je zavnični Peking lansirao nove mjere u vrijednosti od oko 37 milijarde evra za zaustavljanje dramatične rasprodaje akcija koja je ugrozila regionalna tržišta kapitala i cijene sirovina, trenutno vođenje ekonomske politike zemlje ima dosta kritika i počelo je da budi paniku među ulagačima. Takođe, ova kratkoročna kriza je bila jasan znak da Komunistička partija ne može toliko da kontroliše dešavanja na tržištima i da će uskoro morati da dođe do liberalizacije. Proizvodna i uslužna aktivnost su nastavili da bilježe pad, što su potvrdile i niske proizvodne cijene, dok je BDP ostao na najnižem nivou u poslednjih 24 godine, odnosno na 7%. Privatna potrošnja ostaje glavna pokretačka snage privrede sa 60% udjela u BDP dok je prošle godine udio iznosio oko 51%. Upravo bi ovaj segment mogao da oslabi u narednom kvartalu pošto su mnogi građani Kine ulagali u akcije na berzama i posljednjim dešavanjima izgubili ogromna sredstva. Inflacija u Kini je u junu skočila za 0,2% iznad očekivanja na 1,4% ali je idalje daleko od ciljane inflacije od 3%.

Australijski dolar je ostao veoma osjetljiv na promjene na tržištu, pošto su kriza u Grčkoj i dešavanja na kineskim berzama otjerali investitore prema sigurnijim valutama. Dodatni pritisak na vrijednost AUD stigao je kao posljedica velikog pada vrijednosti plemenitih metala, preventivno zlata na petogodišnji minimum, na koje je pad tražnje iz Kine ostavio značajne posljedice. RBA nije smanjivala kamatnu stopu, koja je na istorijskom minimumu od 2%, ali je u izvještaju sa sastanka naglašeno da se očekuje dalja depresijacija valute.

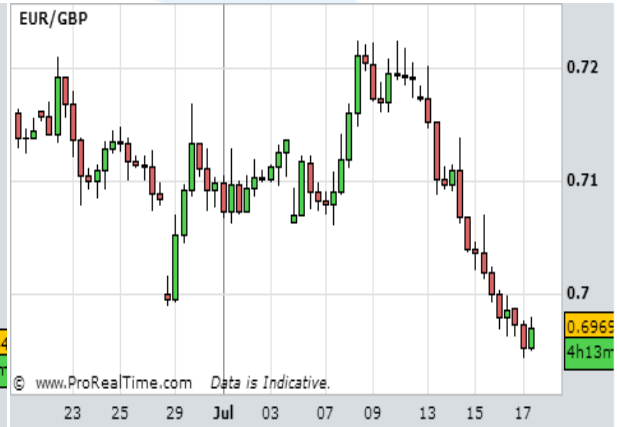
Dok je trajao period neizvjesnosti u vezi pomenute grčke i kineske krize, investitori su utočište tražili u sigurnoj aktivi, od čega je najviše profitirao japanski jen. Jačanje ove valute je bilo kratkog vijeka, pošto su se tržišta polovinom jula stabilizovala. Projekat podsticanja privrede nastavlja se godišnjim tempom od 80.000 milijardi JPY, ali je očigledno da ne daje očekivane rezultate, pošto je stopa inflacije i dalje daleko od ciljane stope 2%, a privreda je tek početkom ove godine izašla iz recesije.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 20.06.-20.07.2015

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Cijena zlata je dostigla najniži nivo u 2015. godini i trenutno se ne vidi kraj trendu pada vrijednosti ovog plemenitog metala. Potencijalni izlazak Grčke i pad akcija na Šangajskoj berzi nije uticao na povećanje tražnje za zlatom. Nakon stabilizacije na tržištima u Kini i dogovora Grka i kreditora, evidentno je bilo da cijene mogu samo padati. Na navedneo je dodatno uticalo obraćanje Janet Yellen da ekonomski uslovi potpuno opravdavaju namjeru FEDa da podigne kamatne stope do kraja godine. Pošto ekonomisti očekuju rast USD do kraja 2015.godine, u skladu sa monetarnom politikom podizanja kamata, cijene zlata bi veoma lako mogle da padnu na 1.000 USD po unci.

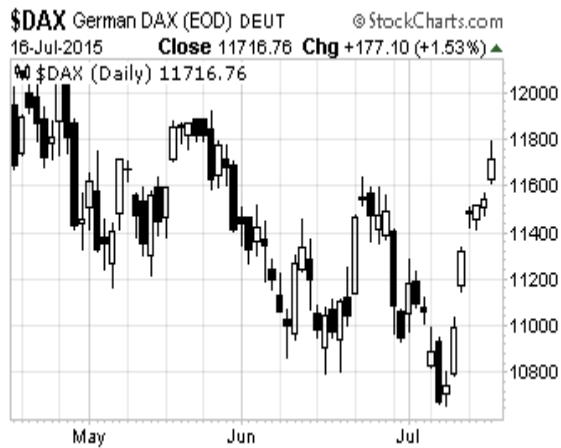
2.1. Kretanje cijene nafte

Nafta je početkom mjeseca imala jedan od najvećih padova vrijednosti u godini, pošto su cijene sa 63USD po barelu spustile se na 55USD po barelu za samo tri dana. Pomenuto je posljedica prvenstveno istorijskog uspjeha u međunarodnim pregovorima između Irana i zapadnih sila. Teheran se obavezao da će smanjiti aktivnosti u vezi nuklearnog programa, dok će svjetske sila da ukinu sankcije ovoj zemlji i time omogućće izvoz 30 miliona barela nafte koje Iran drži u rezervama, što je ogroman udarac za ovaj energent, pošto već sada ponuda daleko premašuje tražnju za njim. Međutim, iranska nafta se može najranije naredne godine naći na tržištu, dok se ustanovi da je Teheran zaista ograničio svoje nuklearne aktivnosti.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 20.07. do 31.07.2015	Očekivanja	Prethodno
21.01.2015	03:30	AUD	RBA Meeting's Minutes		
22.01.2015	03:30	AUD	Consumer Price Index (QoQ) (Q2)		0.2%
	05:05	AUD	RBA's Governor Glenn Stevens Speech		
	10:30	GBP	Bank of England Minutes		
	11:00	GBP	Inflation Report Hearings		
	15:45	USD	Markit Services PMI (Jul)		54.8
23.07.2015	14:30	CAD	Retail Sales (MoM) (May)		-0.1%
24.07.2015	03:45	CNY	HSBC Manufacturing PMI (Jul)		49.4
	10:00	EUR	Markit Manufacturing PMI (Jul)		52.5
	10:00	EUR	Markit Services PMI (Jul)		54.4
27.07.2015	14:30	USD	Durable Goods Orders (Jun)		-1.8%
28.07.2015	01:30	JPY	Unemployment Rate (Jun)		3.3%
	10:30	GBP	Gross Domestic Product (YoY) (Q2)		2.9%
29.07.2015	14:00	EUR	DE Consumer Price Index (YoY) (Jul)		0.3%
	20:00	USD	Fed's Monetary Policy Statement		
	20:00	USD	Fed Interest Rate Decision		0.25%
30.07.2015	01:30	JPY	National Consumer Price Index (YoY) (Jun)		0.5%
	09:55	EUR	DE Unemployment Rate s.a. (Jul)		6.4%
	14:30	USD	Gross Domestic Product Annualized (Q2)		-0.2%
31.07.2015	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Jul)		0.2%
	14:30	CAD	Gross Domestic Product (MoM)		-0.1%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2014	03.09.2015
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	29.07.2015
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	06.08.2015
Banka Kanade	0,50%	0,25%	15.07.2015	09.09.2015
Švajcarska nacionalna banka	-0,75%	-0,25%	01.15.2015	17.09.2015
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	07.08.2015
Banka za novčane rezerve Australije	2,00%	-0,25%	05.05.2015	04.08.2015